

SUPPLEMENT TIL „SLÆGTEN EDINGER“

VED

OVE JUEL-CHRISTENSEN

I dette tidsskrifts 9. række 3. bind har administrator, dr. phil. Albert Fabritius offentliggjort en stamtavle over slægten Edinger. Siden har jeg med mellemrum beskæftiget mig med slægten, og jeg kan nu, med bistand af genealog Alfred Larsen, give forskellige uddybende oplysninger. I det efterfølgende benyttes de samme personnumre som i ovenanførte stamtavle.

Nr. 1. NICOLAI EDINGER: I dette tidsskrifts 9. række 4. bind har dr. phil. Albert Fabritius offentliggjort ligtalen over Nicolai Edingers 2. hustru ELLEN BALSERDATTER HEISCH. Heri findes adskillige data til supplerings af stamtavlen. Det anføres også, at hun var datter af handelsmand i København BALSER HEISCH og MAREN LORENTSDATTER. I stamtavlen formodes det, at hun var datter af en remmesnider Balser Heisch. Denne ejede, ifølge H. U. Ramsing, to ejendomme i Snarens kvarter, matriklerne nr. 164 og nr. 167, og ifølge samme kilde var han 1596 gift med en ELLINE NIELSDATTER. Senere sælger han matrikel nr. 167 til sin søn NICOLAI BALSERSEN HEISCH, der var gift med ANNE CATHRINE, og denne afhænder igen ejendommen til MATHIAS WESSEN. Ifølge overformynderiets hovedbog¹ bliver en Nicolai Balsersen Heisch formynder for JOHAN EDINGERS (nr. 2 B) børn, og hans efterfølger som formynder bliver Mathias Wesel, der sikkert er den samme som ovennævnte Mathias Wessen. Fra LORENTZ EDINGERS (nr. 3) bryllup er bevaret en fortegnelse over bryllupsgaverne, med tilføjelse af givernes navne.² Heri forekommer en Nicolai Balsersen Heisch, der angives som „min morbroder“, altså som broder til Ellen Balserdatter Heisch. At det er denne Nicolai Heisch, der som ovenfor nævnt bliver formynder for

Johan Edingers børn, kan vel betragtes som givet, og udfrade nævnte ejendomsoverdragelser turde det ikke være for dristigt at fastslå, at de to nævnte Balsers Heisch må være identiske. Heraf følger, at Balsers Heisch var gift to gange, og at Ellen Heisch er hans datter af andet ægteskab.

I stamtavlen anføres, at Ellen Heisch 1667 fik tilskødet 2 gårde i Stenlille by. Disse gårde er ifølge matriklen 1688 gårdene nr. 5 og nr. 6.

I skiftet efter hende 1690 nævnes det, at hun tillige ejer en gård i Bonderup by og to gårde i Tjæreby by i Taarnborg sogn ved Korsør, ialt på 37 tdr. $1\frac{1}{3}$ fjk. hartkorn, gl. matrikel. Gården i Bonderup er ifølge matriklen 1688 gård nr. 3, der er på gl. hartkorn 11 tdr. 1 skp. 2 fjk. hartkorn. Den ene gård i Tjæreby er ifølge samme matrikel gård nr. 8, der er på gl. hartkorn 7 tdr. 3 skp. 1 fjk. hartkorn. Den anden gård i Tjæreby må hun have erhvervet efter 1688. Hendes sønnesøn JOHANNES BRODERUS EDINGER (nr. 12) afhænder i 1719 gård nr. 1 i Tjæreby til Kongen³, og det anføres, at denne sammen med en anden gård, som forhen er udlagt til rytterhold, efter gl. matrikel har 14 tdr. 4 skp. 4 fjk. hartkorn. Ifølge matriklen 1688 har gård nr. 1 i Tjæreby gl. hartkorn 18 tdr. 4 skp. 3 fjk. hartkorn, hvilket sammen med gård nr. 8 i Tjæreby og gård nr. 3 i Bonderup giver det i skiftet nævnte hartkorn. Det kan derfor sikkert fastslås, at den i skiftet nævnte anden gård i Tjæreby er matrikel nr. 1.

Nr. 2. JOHAN WILHELM EDINGER: Støttet på en antegnelse i rentemester regnskabet 1650–51 fol. 185, har der længe været rejst tvivl om denne persons forhold. En nærmere undersøgelse har nu vist, at det i virkeligheden drejer sig om to personer, som her vil blive benævnt 2 A og 2 B. Af hensyn til overskueligheden vil deres biografier i helhed blive bragt nedenfor.

Nr. 2 A. JOHAN WILHELM EDINGER † 27. febr. 1651 i Haag.⁴ Han må nødvendigvis være søn af første ægteskab, da han allerede 1640 kan rejse ud som hovmester. Mærkværdigvis nævnes han imidlertid ikke i faderens skifte, der sluttes 9. maj 1650. Forklaringen må være, at faderen allerede på et tidligere tidspunkt har udbetalt ham hans fædrene arv. 1640 rejste han som hovmester med den senere oberst

Hans Friis til Clausholm på en treårig rejse til Tyskland, Holland, England, Frankrig og de spanske Nederlande.

I London traf de Corfitz Ulfeldt, og opholdt sig i nogen tid i hans suite.⁵ Edinger var allerede da sekretær i tyske Kancelli, for hvilken stilling han 1642 oppebar 30 rdl.⁶, og blev sekretær ved Corfitz Ulfeldts ambassade til Holland 1647.⁷ Da kong Christian IV blev misfornøjet med Ulfeldts store pengebrug, forsøgte han at få oplysninger herom frem direkte fra Edinger.⁸ Han blev 20. marts 1650 udnævnt til resident i Nederlandene,⁹ og ankom dertil i slutningen af april.¹⁰ Allerede i efteråret samme år blev han syg af en svulst i det venstre lår, hvortil senere stødte koldfeber, og fra 1. november 1650 var han sengeliggende.¹¹

~ ca. 1649-50 BIRGITTE DICHMANN † 21. juli 1668¹². Datter af borgmester i Malmø Ewert Dichmann. Ægteskabet må have fundet sted mellem 1. febr. 1649 og 3. maj 1650. Den førstnævnte dato benævnes hun endnu som „Beret Rejnhold Hansens“,¹³ og den sidstnævnte dato kvitterer hun i rentekammeret som „Birgete Dichman Edings“. ¹⁴ Hun benævnes 31. dec. 1659 som „Bergete, sal. Willem Evings“, da hun giver 10 rdl. til garnisonens underhold,¹⁵ og som „Birgete afgangne Wilhelm Edings“ da von Speckhahn 21. jan. 1660 får bevilling til at vies i huset til hende.¹⁶ Hun betegnes som meget smuk, og stod Corfitz Ulfeldt og Leonora Christina meget nær. Således ledsagede hun Ulfeldts på ambassaden til Holland, og det er formentlig gennem dem, at hun lærte Edinger at kende. Hun ~ 1° borgmester i København Reinholdt Hansen, † 1646,¹⁷ og ~ 3° 28. jan. 1660 Frantz Eberhard von Speckhahn † 1698. Major, senere stiftamtmand over Ribe amt.

Nr. 2 B. JOHAN EDINGER * ca. 1630 i København¹⁸ † sst. 1667, bgr. 13. aug. i Nikolaj kirke.¹⁹ Nævnes 1659 som vinhandler på Købmagergade,²⁰ i hvilket år Wigand Michelbecker (senere svigerfader til nr. 8) kom i tjeneste hos ham.²¹ Han betaler 1661 efter grundtaxt af 600 rdl.²²

~ ca. 1657-58 ELISABETH KRIECH † 1704 i København, bgr. 10. marts i Nikolaj kirke.²³ Hun fik ved sin mands død bevilling til at sidde i uskiftet bo med sine børn, men skifter 20. januar 1669 med dem. Sønnerne fik hver 150 sldr. og datteren 110 sldr.¹ Hele boet må altså have været på 1420

sldlr. 1669 gifter hun sig med JOHAN FUNCH, der var vinhandler i København, og sikkert søn af vinhandler i København Evert Funch og Margrethe.²⁴

Deres ægteskab forblev barnløst, og 12. november 1672 oprettede de derfor testamente. Ifølge dette skal Funchs arvinger, hvis han dør først, kun have 400 sldr., medens han på sin side lover, hvis han bliver den længstlevende, da at holde ordentligt skifte med hustruens børn af første ægteskab.²⁵ Man kan vel heraf slutte, at det var Elisabeth Kriech, der bragte de fleste penge med i ægteskabet.

Forøvrigt gik det vist så som så med Funchs vinhandel. Ihvertfald ansøgte han 9. november 1678 om at blive 3. borgmester i Næstved. Hans andragende blev bevilget samme dag, men med den clausul, at han ikke måtte oppebære noget vederlag herfor, før en af de to andre borgmestre afgik.²⁶ Man skulle ikke synes, at dette i første omgang kunne betyde en økonomisk vinding, men formentlig har Funch ment at kunne opnå en betydeligere forretning i Næstved, end i København. Kort efter sin ankomst til byen, købte han en anselig ejendom på hjørnet af Hjultorvet. Den blev i skiftet efter ham vurderet til 1670 sldr.²⁷ Desuden ejede han en mindre ejendom i Ringstedgade. Efter inventarielisten i skiftet at dømme, har ejendommen på Hjultorvet været virkelig herskabelig udstyret. At han, i hvert fald en overgang, havde held med sig i Næstved fremgår også af, at han 1. januar 1680 skænker St. Peder kirke en forgyldt kalk og disk på tilsammen 60½ lod. Af deres indskrift fremgår, at han har givet dem, som en tak fordi hans sår er blevne helbredte. Herved opnåede han tillige at få tilladelse til at indrette sig en muret begravelse ved den søndre kirkedør. Kalken og disken bruges forøvrigt endnu i kirken. Arbejdet på den murede begravelse blev straks påbegyndt, og den stod færdig i august 1681.²⁸ 1683 var han kirkeværge ved St. Pederkirke.

Men det gik hurtigt tilbage for Funch, og i året 1685 må flere af familiens medlemmer træde til, og hjælpe ham med ret betydelige lån. Blandt disse kan nævnes hans „svigermoder“ Ellen Heisch salig Nicolai Edingers, hans stedsøn Nicolai Edinger (nr. 7), og hans „svigersøn“ sognepræst Cornelius Poulsen (nr. 9) i Karrebæk. Familien var dog så forsynlig at sørge for at få pantsikkerhed for hjælpen, og

derved fik de ialtfald hovedparten af deres tilgodehavende i boet. Ellen Heisch fik således, foruden en del løsøre, Funchs murede begravelse i pant. I skiftet efter hende benævnes den som et gravsted i *St. Knuds* kirke i Næstved. Der har været fremsat den formodning, at det mulig skulde være i *St. Knuds* kirke i Odense, men det er altså Funchs begravelse i *St. Peders* kirke.

Johan Funch døde den 26. februar 1687 kl. 3 om eftermiddagen,²⁷ og blev begravet i sin murede begravelse. Hans forretningssager var da i så stor uorden, at hans enke den 14. marts 1687 fragik arv og gæld. Ganske vist så boet på papiret ret anseligt ud; således havde Funch ifølge sine bøger udestående fordringer på ikke mindre end 4250 rdl., men ved bobehandlingen svandt dette tilgodehavende ind til det såre ringe beløb af 41 sldr.! Boet endte iøvrigt med et stort underskud, så enken havde gjort særdeles klogt i straks at fragå arv og gæld.

Efter Funchs død flyttede Elisabeth Kriech vistnok tilbage til sin søn Wilhelm Edinger (nr. 8) i København. Denne fik 2. marts 1704 bevilling til at hendes begravelse måtte udsættes i 14 dage, og at den måtte foregå med ceremonier lige med de kgl. betjente i 9. klasse, samt at sangklokkerne måtte ringe i en time udover den ordinære tid.²⁹ I denne forbindelse kan det anføres, at når Rasmus Nielsen i „Næstved Købstads Historie“ nævner at hun blev begravet i Næstved 18. maj 1716, er dette fejlagtigt. Det var en løjtnant Funchs hustru, der blev begravet denne dato.

- Nr. 3. LORENTZ EDINGER: Vielsen fandt sted i huset i Odense St. Knuds sogn nævnte dato.³⁰ Enken Barbara Landorph fik 30. juni 1691 bevilling til at sidde i uskiftet bo med sine 6 born.³¹ Død 12. nov. 1697³⁰ begr. *St. Knuds Kirkegaard* 25. nov. 1697³¹. Hun ~ 2° 25. okt. 1694 Elias Naur.³¹
- Nr. 7. NICOLAJ EDINGER: Hans fædrene arv var på 150 dlr., som han gav afkald for 9. maj 1681¹. Før han blev tolder i Køge, drev han en tid handel sammen med sin broder Wilhelm, og var sammen med denne og dennes svigermoder Anne Ludwig, sal. Wigandt Michelbeckers, parthaver i flere skibe.³² Den 18. januar 1693 var han på forretningsrejse i udlandet.³² 1694 blev han optaget i Det kgl. københavnske Skydeselskab. 1724 klagede han til kongen over at borgmester Johan

Jensen i Køge ikke vilde aflægge regnskab for kirkens, skolens og de fattiges midler. Han nævnede da, at han havde været rådmand i Køge i 17 år.³³ Fra vicerådmand rykkede han altså 1707 op til at være virkelig rådmand. Den årlige leje af vinkælderer på Køge rådhus var 100 rdl., en halv ame god rhinskvin til hver borgmester, samt et anker af samme vin til hver rådmand juleaften.³⁴ I hans testamente anføres det, at det var ham, der havde bragt midlerne med i ægte-skabet, medens hustruens forældre intet havde efterladt sig.

I skiftet efter hans enke CHARLOTTA FRIDERICA FOSS nævnes det, at hun ejede en gård i Køge,³⁵ men det anføres ikke hvor den var beliggende. I skiftet efter Valentin Borchert, der var baker i Køge, står imidlertid anført at „den sal. mands fradøde gård er beliggende her østen torvet, imellem borgmester Willads Pedersens iboende gård på den søndre side, og ædle mad. Charlotte sal. Edingers gård på den nordre side.“³⁶ Ifølge Køge grundtast 1734 havde Willads Pedersens gård matrikel nr. 276. Edingers gård må følgende enten have været matrikel nr. 274 eller nr. 278. Matrikel nr. 274 var på 5 fag til gaden, 2 lofter høj, og vurderet til 70 rdl., medens matrikel nr. 278 havde 7 fag til gaden og var et loft høj, vurderet til 32 rdl. Desværre har det ikke været muligt at komme spørgsmålet nærmere, men Edingers gård har ihvertfald kun været af beskedent omfang.

- Nr. 8. WILHELM EDINGER: Det anføres i stamtavlen at Wilhelm og søsteren Alhed mulig er tvillinger. Dette synes ej at kunne holde stik, for da moderen 16. december 1668 indgav anmodning om skifte, blev Alheds alder opgivet til 9 år, og Wilhelms til 8 år.¹ Hans fædrene arv blev ved skiftet ansat til 150 dlr., for hvilket beløb han gav afkald 29. maj 1685.¹

Edinger var 1687 bogholder hos sin svigerfader Wigandt Michelbecker,³⁷ men han blev snart selvstændig, og kom hurtigt frem i første række blandt Københavns købmænd. Det kan således nævnes, at han allerede 22. december 1691 blev medlem af kommissionen for en børsordinans. Ordningen udstedtes 18. juni 1692, og vedblev at være reglement for børsordenen indtil 1808.³⁸ Sammen med Abraham Kløcher og Hans Jørgen Solberg fremsatte han forslag til fremme af handelen på Middelhavet. Endvidere kan det nævnes, at han var medstifter af det kgl. oktroierede Sø-Assurance

Kompagni,³⁹ og at han 1730 blev medlem af bestyrelsen for det nystiftede kinesiske Societet.⁴⁰

Til en antydning af hans format som skibsreder kan det nævnes, at navnene kendes på 14 skibe, som Edinger enten var ejer eller medejer af. Krigen bragte ham og de øvrige storkøbmænd svære tab, og 26. februar 1703 var han medunderskriver på en ansøgning til Kongen om at lægge pres på Holland og England, så de undlader at opbringe danske skibe, og yder erstatning for den allerede forvoldte skade.⁴¹ I 1705 rejste han på egne og medparticipianterens vegne krav om en erstatning for opbragte skibe på ikke mindre end 80872 rdl.⁴² Da Kongen samme år stillede 100.000 rdl. til rådighed til udlodning for opbragte skibe, fik Edinger som sin part tildelt 4140 rdl.⁴² Handel og søfart kunde på de tider nok antage karakteren af spil om store værdier, og at Edinger også holdt af at tage en chance i almindeligt spil, kan ses af hans testamente, hvori han anførte, at han i det hollandske lotteri havde vundet 20.000 hollandske gylden, og at den ældste datter Ellen Elisabeth havde vundet 3000 rdl. i det kønigbergske lotteri.⁴³

Gentagne gange benyttede udenlandske købmænd ham som tillidsmand, og at regeringen heller ikke var blind for hans dygtighed, kan ses af, at han 1714 blev medlem af den kommission, der skulde overveje hvilke fordele Danmark kunde opnå ved, at Rusland vilde have vareindførslen over Archangelsk henlagt til St. Petersborg.⁴⁴ 1720 blev han indvalgt i den kommission, der skulde overveje hvilke forandringer der burde ske, når den nye handelstraktat med Holland skulde afsluttes.⁴⁵ 1721 blev han medlem af kommissionen der skulde undersøge de fordringer, som danske og hollandske undersætter havde mod hinanden efter krigen.⁴⁶

Som et kuriosum kan nævnes, at han i 1708 havde en lille strid med Københavns magistrat. Edinger klagede over tolden på ruslæder, og selv om magistraten ikke anså den for høj, tilstod den ham dog en nedsættelse på 10 rdl. på den accise han skyldte, men bad ham venligst til gengæld at sørge for, at han i fremtiden betalte accisen lidt hurtigere, så der ikke hengik et helt år inden den blev afregnet.⁴⁷

For den i stamtavlen nævnte gård ansøgte Edinger i 1708 om forlængelse i 20 år af skattefriheden, hvilket magistraten

anbefalede 29. februar 1708.⁴⁸ Foruden denne ejendom købte han, på auktionen efter sin svigermoder, 14. juni 1725 ejendommen matrikel nr. 269 og 270 i Stormgade for 8510 rdl., og ejendommen matrikel nr. 280 i Ny Vestergade for 1830 rdl. Den førstnævnte ejendom solgte hans arvinger 21. juni 1734 til overhofmester Friderich Rabe for 9000 rdl., og den anden ejendom overtog sønnen Ulrich Friderich (nr. 22) 18. oktober 1734 for 2610 rdl.⁴⁹

Hustruens dødsårsag var en byld på tyndtarmen, der forårsagede koldbrand.⁵⁰

- Nr. 9. ALHED EDINGER: Hendes mand Cornelius Poulsen gav 29. september 1683 afkald for hendes fædrearv på 110 dlr.¹ Han var født 18. marts 1645 † 27. marts 1711⁹⁵. Hans fader Poul Corneliusen er muligvis identisk med den bekendte regimentskvartermester af samme navn,⁵¹ gift med Margrete Mathiasdatter Foss.
- Nr. 10. NICOLAJ EDINGER: Han fik 4. september 1719 skøde på 5 huse i Raarup by i Vestenskov sogn; matrikler nr. 1-3, 4 og 6, hvilke han havde købt af Lolland-Falsters rytterkommission for ialt 100 rdl.⁵²
- Nr. 12. JOHANNES BRODERUS EDINGER: Baccalaur 1697. Han gav 18. juni 1697 afkald for arven efter farbroderen Balsar Edinger (nr. 5)⁵³. Han nævntes 1711 i Kongsberg som den nye ankomne sekretær Edinger. 29. marts 1714 blev han bergsekretær ved solvværket, og forordnet at give værkets øverste ledelse bistand. Maj 1714 udnævntes han til assessor og medlem af oberbergamtet. Ved rentekamrets kgl. resolution af 22. juli 1714 tillagdes der alle de assisterende ved oberbergamtet karakter af bergassessorer, og Nikolai Bernhard Køppes bestalling blev dateret een dag før Edingers. 1720 udrød der en kollegial strid i solvværkets ledelse. Edinger fik en skarp reprimande, og inspektør Køppe blev forflyttet til bergamtet Nordenfjelds. Edinger udnævntes 5. marts 1721 til oberbergamtsassessor og 10. januar 1733 til oberbergamtsforvalter.⁵⁴
- Edinger tilskødede 3. februar 1719 gård matrikel nr. 1 i Tjæreby by ved Korsør, som han sikkert havde arvet efter farmoderen, til Kongen for 291 rdl. 5 $\frac{1}{2}$ 6 β .⁵⁵
- Nr. 13. ELLEN EDINGER: Christen Henningsen Achton ~ 1° 20. sept. 1692 med sin formand Jørgen Svendsens enke.⁵⁶ Hans Sørensen Lemvig † 26. september 1711 i Ørsted.

- Nr. 14. ANNA CATHRINE EDINGER og hendes anden mand Christen Christensen oprettede 12. juli 1715 testamente, da deres ægteskab var barnløst. Testamentet fik kgl. konfirmation 24. juli 1715.⁵⁷
- Nr. 15. JØRGEN VILHELM EDINGER: Student fra Odense Gymnasium 1701, baccalaur 1702. Han opholdt sig 4. oktober 1701 som studiosus i Odense, da han gav afkald for arven efter sin farbroder Balsler Edinger (nr. 5)⁵⁸.
- Nr. 17. ELLEN ELISABETH EDINGER: Hun arvede ejendommen matrikel nr. 280 Vester kvarter, samt en del aktier i Asiatick Compagni, efter sin fader.
- Nr. 18. VIGANT EDINGER: Det synes som om denne har været krøbling. Ihvertfald skrev faderen i sit testamente: „Og som da min ældste søn Wigand Edinger, formedelst hans Tilfælde i hands ene Been, ikke haver kundet komme til at reise uden Lands . . .“⁴⁸. Han døde 25. oktober 1729.
- Nr. 19. ANNA MARIA EDINGER: Efter sin fader arvede hun ejendommen matrikel nr. 288 i Vester kvarter og købte senere ejendommen matrikel nr. 154 b. i St. Annæ Vester kvarter. Hun købte 2. april 1749 ejendommen matrikel nr. 332 i Ny Kongensgade for 3000 rdl. af Frants von Hagen.⁵⁸ Gården havde tidligere tilhørt hendes mormoder, og hun solgte den igen 18. december 1752 til etatsråd Henrich Christian Esmark for 7500 rdl.⁵⁹ 1762 boede hun til leje hos brygger Lars Woldsgaard i Farvergaden nr. 17; hun havde da to tjenestepiger.⁶⁰ Lyngby kirkebog noterer at hun døde hos „Xa Dysseld.“, hvad der formentlig vil sige Christina Dysseldorph. Ifølge „Arkiv og Museum“ V, 68 ejedes gæstgivergården „Holland“ i Lyngby af Fredericia Sophia og Sophia Amalia Dysseldorph. Formentlig er disse døtre af Albrecht Dysseldorph og Elisabeth Michelbecher, og altså kusiner til Anna Maria Edinger.
- Nr. 20. ALHED SOPHIA EDINGER: Hun og hendes mand var søskende-børn, og fik 10. nov. 1730 kgl. bevilling til ægteskab.⁶¹
- Nr. 21. JOHAN EDINGER: Blev 13. nov. 1744 kommitteret ved Københavns fattigvæsen.⁶² Fra 16. januar 1737 til 17. januar 1742 var han kommitteret i Det kgl. oktroierede So-Assurance Selskab, og blev 1738 optaget som medlem af Det kgl. københavnske Skydeselskab. I Livrentesocieteterne af 1747 og 1757 gør han efterhånden 7 indskud à 125 rdl., dels i sit eget navn, dels for børnene Peter Vilhelm og Ingeborg Mar-

grethe. Hans husstand var 1762 på 12 personer.⁶³ Han købte 22. august 1740 af justitsråd Christian Bagger dennes gård på hjørnet af Stormgade og Frederiksholms Kanal, matrikel nr. 286, for 6000 rdl., hvilken gård han beboede til sin død.⁶⁴ Gården blev efter hans død solgt 30. juli 1764 til kaptajn Hans Georg Krog.⁶⁵ Efter sin anden hustrus fader etatsråd Laub, arvede han en part i dennes gård på Nytorv, matrikel nr. 133. Denne gård overtog hans enke 21. juni 1769 fra sine søskende, og solgte den straks samme dag videre til kancelliråd Johan Thomas Neergaard.⁶⁶ Lyststedet Annebjerggård ved Taarbæk kneb det at få solgt. Den averteredes til salg gentagne gange i årene 1770–72. Ifølge Bolle Luxdorps dagbog for 8. juli 1770 begik enken Anna Dorothea Laub selvmord „i vildelse“.

- Nr. 22. ULRICH FRIDERICH EDINGER: Ligesom broderen Johannes havde han rejst i udlandet i syv år som led i sin handelsuddannelse, og gjorde som han indskud for sine børn i Livrentesocietetet af 1747. Han blev 1733 medlem af Det kgl. københavnske Skydeselskab.

Efter sin fader overtog han 18. oktober 1734 gården matrikel nr. 280 i Ny Vestergade for 2610 rdl.⁶⁷ På en del af grunden opbyggede han et grundmuret hus, og fik derfor 1. februar bevilget fritagelse i 12 år for at svare grund- og indkvarterings skat.⁶⁷ Gården solgte han 17. juni 1777 til stadsbygmester Georg Erdman Rosénberg.⁶⁸ Ved auktion købte han 23. juli 1753 hørkræmmer Ebbe Lunds gård, matrikel nr. 210, på Frederiksberggade.⁶⁹ Her boede han i 1762 med en husstand på syv personer, medens han havde udlejet gården i Ny Vestergade til den spanske envoyé.⁷⁰ Gården i Frederiksberggade solgte han 13. juni 1763 til hørkræmmer Jens Bay.⁶⁹ Senere ejede han gården matrikel nr. 118 på hjørnet af Vigantgade og Volden, hvilken gård han 12. marts 1773 averterede til salg. Han holdt 26. februar 1755 samfrændeskifte med sine børn af første ægteskab med Mette Bering. Boet blev opgjort til 8000 rdl., så børnene fik tilsammen 4000 rdl.⁷¹ Børnene arvede yderligere hver 1500 rdl. efter deres morfaders broder Andreas Mathiesen af København.⁷²

- Nr. 24. CHARLOTTE FRIDERICA EDINGER døde 26. oktober 1747.⁷³ Johan Frederik Friis ejede gården matrikel nr. 326 på hjørnet

- af Ny Kongensgade og Kanalen. Han skænkede et betydeligt beløb til Frederik V's rytterstatue på Amalienborg plads.
- Nr. 25. NICOLAUS EDINGER blev begravet 9. december 1754. Ved dødsindførslen i Petri kirkebog benævnes han „studiosus“, og som død af brystsyge. Han ejede gården matrikel nr. 280 i Vester kvarter.
- Nr. 30. JØRGEN BREMER: Den i noten anførte antagelse er blevet bekræftet ved at løjtnant Jørgen Bremer den 5. juli 1733 får en datter Birthe Sophie døbt i Vejleby kirke på Lolland. Hun blev båret til dåben af provstinde Edinger fra Vestenskov, og en jomfru Edinger (Barbara) var blandt fadderne.
- Nr. 31. ANDREAS BREMER: Ved skiftet efter ham 10. april 1762 var sønnen Ivar Andreasen Bremer 22 år gammel, og var hørkræmmersvend i København. Sønnen Nicolai Edinger Bremer var 17 år gl. Kreditorerne havde pant i boet, der iøvrigt sluttede med et underskud på 19 rdl.⁷⁴
- Nr. 37. FRANTZ KOEFOED: Hustruen Magdalena Augusta Claudius var døbt 27. juli 1751 i Løgumkloster.⁷⁵ Gift i Haderslev 10. januar 1772.⁹²
- Nr. 42. PETER VILHELM EDINGER:* Han var født 7. september 1746 og døde 26. december 1807.⁷⁶ Medens hans forfædre hovedsagelig havde været købmænd, synes Peter Vilhelm ikke at have haft noget egentligt erhverv. Han levede af sine arvemidler, og rejste i en årrække i udlandet. Ved sin hjemkomst fra en sådan rejse i 1772, anmodede magistraten ham om at være formynder for hans søster Ingeborg Margrethe, men 3. april 1772 ansøgte han Kongen om fritagelse herfor, da han „kunne få i sinde endnu nogle år at rejse udenlands“.⁷⁷ Han synes at have været en fugleven, i skiftet ved hans konkurs nævnes blandt hans yderst sparsomme bohove et bur med 16 forskellige fugle, og det anføres at han havde 80 duer på loftet. 30. juni 1778 købte han gården matrikel nr. 140 på Kongens Nytorv af rådmand Søren Jørgensens enke,⁷⁸ og 9. januar 1786 købte han tillige gården Gammel Vartou af kaptajnløjtnant Diderich von Holsteen.⁷⁹

* Ved Zoologisk Museums venlige mellemkomst er det blevet oplyst, at der i British Museum under betegnelsen Add. Ms. 8094, nrr. 74, 151-54, 194-95 findes 7 breve fra P. V. Edinger til sir Joseph Banks, alle dateret København fra årene 1776-80. Brevenes indhold er væsentlig af botanisk art.

På dette tidspunkt var det dog allerede begyndt at gå tilbage for ham. Det synes som om han har villet forøge sin formue ved at spekulere i aktier. Heldet var dog ikke med ham, og 29. juni 1789 måtte han anmode magistraten om at tage hans bo under konkursbehandling. Han fik bevilget een rdl. ugentlig til sit ophold.⁸⁰ Han boede på denne tid i sin ejendom på Kongens Nytorv, i en lille, yderst sparsomt møbleret lejlighed, medens resten af huset var udlejet til den neapolitanske minister for 800 rdl. i årlig leje. Foruden ejendommene, som han havde belånt kraftigt, var de vigtigste aktiver i boet 59 aktier i Asiatisk Compagni. De var alle pantsatte, men ved realisationen af dem blev der dog et overskud. Endvidere havde han 104 aktier i Frederiksminde kobberværk i Numendalen i Buskerud amt i Norge, på hvilke der forlangtes yderligere indbetaling. Disse viste sig dog at være et meget tvivlsomt aktiv, thi da de søgtes solgte ved to auktioner på børsen, blev der ikke givet eet eneste bud på dem. 1784 var han medlem af direktionen for dette kobberværk.⁸⁸ Ved en foreløbig opgørelse af boet, dateret 11. december 1790, blev den anmeldte gæld opgjort til 22.302 rdl., og boets værdier til 3339 rdl. Underskudet var således på 19.163 rdl. Senere indkom der dog, som nævnt, adskillige penge som overskud på de realiserede asiatiske aktier, ligesom ejendommen på Kongens Nytorv blev solgt med gevinst. Boet blev sluttet 8. april 1794, men desværre findes ingen opgørelse i den omfangsrige pakke dokumenter, som omhandler bobehandlingen, så det endelige resultat kan ikke ses. Edinger forsøgte 1791 at få en ordning med sine kreditorer, men dette mislykkedes, så noget overskud til Edinger er der næppe blevet.⁸¹

- Nr. 43. INGBORG MARGRETHE EDINGER: Faderen havde sat en sum fast til hende i overformynderiet. „Formedelst opkommen misforstaaelse“ blev hun og hendes mand i marts 1782 enige om at blive separeret. Børnene blev hos moderen, og hun hæftede ikke mere for mandens økonomiske dispositioner. Kontrakten blev konfirmeret af Kongen 21. juni 1782.⁸²
- Nr. 44. ELSE MARGRETHE EDINGER døde 8. april 1773.⁸³ Peter Nissen født 6. maj 1720.⁸⁶ Hendes anden mand Hans Didrik Monrad var hendes fætter. Slægtskabet stammer fra Inger Margrethe Hiort, der var en datter af Henning Hiort og Karen Dysseldorph. Inger Margrethe Hiort var først gift med den

københavnske købmand Hans Diderich Petri († 1711), hvem hun efter hans død fødte datteren Anna Cathrine Petri, død i Birkerød 30. okt. 1781⁸⁷, kaldet Bering efter sin moders anden mand. I sit ægteskab med præsten Frederik Monrad blev hun moder til ovennævnte Hans Didrik Monrad.

Efter Hans Diderich Petris død ægtede Inger Margrethe Hiort købmanden Vitus Bering Mathiesen, og fik i dette ægteskab datteren Mette Bering, der i sit ægteskab med Uldrich Friderich Edinger blev moder til ovennævnte Else Margrethe Edinger.

- Nr. 46. WILHELM EDINGER: Han blev student 1759. 3. april 1774 indberetter V. Scholten, at i den tid regimentet har været betroet ham, har Edinger to gange ligget syg af gigt, hver gang over et halvt år, så han ej har kunnet passet tjenesten. Edinger har ikke kunnet beslutte sig til at gå af med højeste kaptejnspension, da han stadig håber at genvinde sin sundhed.⁸⁴ Hans arvinger var søsterbørnene Ulrich og Johan Nissen, samt Elias Monrad.
- Nr. 59. CHARLOTTA AMALIA FRIIS: Conrad Daniel Wodroff † Slesvig 31. maj 1796.⁹⁶
- Nr. 60. MARIA ANNA JENSEN: Hans Henrich Herfort † 7. september 1778.⁸⁵
- Nr. 70. JOHAN NISSEN: Blev 1786 erklæret umyndig.⁸⁷ Proclama i hans fallitbo i Adresseavisen 28. juli 1794.
- Nr. 73. FREDERIK MONRAD: Ligvers i Adresseavisen 22. febr. 1774.
- Nr. 75. MARGRETHE ELISABETH EDINGER: gift i Viborg.
- Nr. 77. VILHELM EDINGER: * 7. maj 1787 i København, † 10. sept. 1792 på Svenstrupgård ved Aalborg.⁸⁹
- Nr. 79. POUL ABRAHAM LEHN EDINGER * 27. juni 1790.⁹³
- Nr. 91. VITA VILHELMINE MEDING begr. Ass. Kirkegaard København 20. december.⁹⁴
- Nr. 98. VITUS POUL ABRAHAM LEHN EDINGER: Han deltog som officersaspirant i krigen 1864, og blev taget til fange ved tyskerenes overgang til Als. Et brev fra ham, skrevet under krigsfangenskab i Neisse, er i min besiddelse.
- Nr. 99. NICOLAJ CANARIIS EDINGER: Hustruens dødsår er ved en trykfejl blevet forkert angivet i stamtavlen. Hun døde i Aalborg 18. juli 1916 og blev begravet der 22. juli.
- Nr. 105. PETRA FREDERIKKE EDINGER: Hun døde 12. december 1939. Hendes mand døde 1947, og blev begravet fra Hylleholt kirke 7. juni.

Foruden de i indledningen til „Stamtavle Edinger nævnte personer, for hvem der ikke har kunnet findes tilknytning til den her behandlede slægt, kan det anføres, at der i „Mittheilungen aus Stadtarchiven Köln“ 1918 s. 351, 370, nævnes en Joh. de Ediger, som 3. december 1512 var notarius publicus i Köln, og 12. marts 1512 nævnes en Joh. Edinger, Clauis' Sohn, der var gået i kloster. Endvidere træffes i Kbh. Skattemandtal 1762 XV, 481 Carolina Ernestina Edinger, født 7. august 1748, der som „pårørende barn“ er i huset hos kaptajn ved søetaten Jacob Giede. En Kirstine Theresia Edinger blev 23. oktober 1842 gift i Citadelskirken med W. F. C. Brandt.

I Carøe: Kirurger 1738–85 nævnes en barber Peder Joachim Edinger, født i Lüneburg og død i København 1758. I skiftet efter ham, der endte med et underskud, siges at han var ugift, og der nævnes ingen slægtninge.

NOTER

- ¹ Kbh. overformynderis hovedbog 1668–81 fol. 13 ff. – ² J. C. Bloch: Den fyenske Gejstlighed Historie. – ³ Kronens Skøder III, 733. – ⁴ Tyske Kancelli B. 44. Relationer fra fhv. resident Martin Tanches og resident Peder Charisius 1651. – ⁵ Danske Magazin IV 1750 s. 135. – ⁶ sst. V. 1751 s. 204. – ⁷ Gjessing: Jubellærere III, 412; jfr. Christian IV.s egenhændige breve VI, 325. – ⁸ Christian IV.s egenhændige breve VI, 326–27. – ⁹ Sjæll. Reg. 1648–50 fol. 290. – ¹⁰ Altzema: Saken van Staet en Oorlogh VII, 9. – ¹¹ Tyske Kancelli C. 203 Pk. Holland C.; P. Charisius Acta publica 1650–52 fol. 224. – ¹² Sjæll. Reg. 1668 nr. 231. – ¹³ Hist. Tidsskr. 1, III, 386. – ¹⁴ Rentemester-regnskab 1650–51 fol. 185. – ¹⁵ Hist. Tidsskr. 4, V, 394. – ¹⁶ Sjæll. Reg. 1660 nr. 10. – ¹⁷ Albert Fabritius: Mænd og Slægter i Helliggejst Sogn s. 162. – ¹⁸ At han er søn af 2. ægteskab fremgår af skiftet efter moderen Ellen Heisch 1690. – ¹⁹ Nikolaj kirkes inventarium s. 160 b. – ²⁰ E. Marquard: Kbh. Borgere 1659 s. 121. – ²¹ Gjessing III, 413. – ²² Kbh. Diplomatarium I, 755. – ²³ Nikolaj kirkes inventarium s. 169 jfr. Sjæll. Reg. 1704 nr. 32. – ²⁴ Iblandt inventaret i Johan Funchs dødsbo var contrafeyer af sal. Ewert Funch og sal. hustru. – ²⁵ Sjæll. Reg. 1672 nr. 323. – ²⁶ Sjæll. Reg. 1678 nr. 274. – ²⁷ Næstved skifteprotokol 1687–98 A fol. 90–181. – ²⁸ Rasmus Nielsen: Næstved Købstads Hist. III, 70, 97. – ²⁹ Sjæll. Reg. 1704 nr. 32. – ³⁰ Brandts kirkebogsuddrag (Landsarkivet for Fyen). – ³¹ Fyenske Reg. 1691 nr. 44. – ³² Kbh. Rådstueprotokol 1692–94 fol. 65. – ³³ Indlæg til Sjæll. Tegn. 1724 nr. 60. – ³⁴ A. Petersen: Kjøge Bys Hist. s. 85. – ³⁵ Køge skifteprotokol 1729–33 fol. 19 ff. – ³⁶ sst. fol. 17. – ³⁷ Kbh. Vor Frue kirkebog 15. november 1687. – ³⁸ Kbh. Diplomatarium VII, 372. – ³⁹ O. Nielsen: Københavns Hist. og Beskrivelse VI, 174. – ⁴⁰ Vore gamle Tropekolonier s. 151. – ⁴¹ Resolutioner skrevne på Suppliker, Domme eller andre Documenter i begge Rigerne 1703–04 fol. 55 ff. – ⁴² Tyske Kancelli U. A. England A III nr. 35 og 36. – ⁴³ Sjæll. Reg. 1725 nr. 185. – ⁴⁴ Sjæll. Tegn. 1714 nr. 22. – ⁴⁵ Sjæll. Tegn. 1720 nr. 402. – ⁴⁶ Sjæll. Tegn. 1721 nr. 385. – ⁴⁷ Magistratens kopibog 1707–12 fol. 170. – ⁴⁸ sst. fol. 66. – ⁴⁹ Kbh. skødeprotokol 1734 fol. 327, 443, 475. – ⁵⁰ Hist. Tidsskr. 2, VI, 318. – ⁵¹ Jfr. Hirsch og Sjæll. Regm. 1690 nr. 206. – ⁵² Kronens

Skøder III, 814. – ⁵³ Kbh. overformynderis hovedbog 1691–98 fol. 19 ff. – ⁵⁴ Oplysninger fra hr. bergingeniør R. Støren, Kongsberg. – ⁵⁵ Kronens Skøder III, 733. – ⁵⁶ Personalhist. Tidsskr. 9, I, 255. – ⁵⁷ Jyske Reg. 1715 nr. 98. – ⁵⁸ Kbh. Skødeprotokol 1749 fol. 322. – ⁵⁹ sst. 1752 fol. 291. – ⁶⁰ Kbh. Skattemandtal 1672 XV, 19. – ⁶¹ Sjæll. Reg. 1730 nr. 25. – ⁶² Sjæll. Tegn. 1744 nr. 541. – ⁶³ Kbh. Skattemandtal 1762 XVI, 127. – ⁶⁴ Kbh. Skødeprotokol 1740 fol. 172. – ⁶⁵ Gl. Matrikelregister, Vester kvarter fol. 288. – ⁶⁶ sst. Snarens kvarter fol. 134. – ⁶⁷ Sjæll. Tegn. 1737 nr. 48. – ⁶⁸ Gl. Matrikelregister Vester kvarter fol. 320. – ⁶⁹ sst. fol. 212. – ⁷⁰ Kbh. Skattemandtal 1762 XV, 481. – ⁷¹ Kbh. Samfrændeskifter 1755 nr. 70. – ⁷² Sjæll. Reg. 1757 nr. 335. – ⁷³ Personalhist. Saml. 1900–06 s. 312. – ⁷⁴ Falster Nørre hdr. provstis skifteprotokol 1758–1823 fol. 86. – ⁷⁵ Personalhist. Tidsskr. 11, IV, 195. – ⁷⁶ Livrentesocietetet af 1757, inscriptionsprotokol fol. 95. – ⁷⁷ Sjæll. og Fyenske Reg. 1772 nr. 146. – ⁷⁸ Gl. Matrikelregister Øster kvarter fol. 142. – ⁷⁹ Kbh. Rytterdistrikts skødeprotokol 1786 fol. 277. – ⁸⁰ Sjæll. Reg. 1789 nr. 495. – ⁸¹ Hof- og Stadsrettens forseglingsprotokol 1788–93 fol. 65 m.v. – ⁸² Sjæll. Reg. 1782 nr. 500. – ⁸³ Livrentesocietetet af 1747 inscriptionsprotokol fol. 14. – ⁸⁴ Correspondance Buch von den Hollsteinischen geworb. Infanteri rgmt. an den königl. Generalitets und Cammer Collegium pro Anno 177.–1777. – ⁸⁵ Adresseavisen 1778 nr. 144. – ⁸⁶ Livrentesocietetet 1747. – ⁸⁷ Adresseavisen No. 54. 19-3-1782. – ⁸⁸ Adresseavisen No. 179, 26-9-1785. – ⁸⁹ Adresseavisen nr. 242. 12-10-1792. – ⁹⁰ Personalhist. Tidsskrift 9, II, 166. – ⁹¹ Brandt. – ⁹² Personalhist. Tidsskrift 11, IV, 195, 196. – ⁹³ Jydske Tidende No. 27. 9-7-1790. – ⁹⁴ Berlingske Tidende 17-12-1913. – ⁹⁵ Danmarks Kirker V. 2, 1098. – ⁹⁶ Adresseavisen 6-6-1796. – ⁹⁷ Adresseavisen 28-7-1786.